

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	17
1. Trzecia Fala Nowoczesności – charakterystyka strategii w kontekście wyzwań dla bezpieczeństwa powszechnego i systemu ratowniczego	37
1.1. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030	38
1.2. Sprawne państwo	41
1.2.1. Usługi publiczne	41
1.2.2. Wyzwania związane z deregulacją	42
1.3. Kapitał społeczny – inicjatywy społeczne i obywatelskie	43
1.4. Polska Cyfrowa	44
1.5. Transport i mobilność	46
1.6. Rozwój regionalny – relacja miasto – wieś	47
1.7. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko – nowe źródła energii ...	48
1.8. Kapitał ludzki	48
1.8.1. Wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa	48
1.8.2. Wyzwania związane z imigracją	50
1.9. Innowacyjność gospodarki i indywidualna kreatywność	50
1.9.1. Wyzwanie związane z nowymi technologiami	50
1.9.2. Wyzwanie związane z finansowaniem nauki oraz działalności B+R	51
1.9.3. Wyzwania w obszarze edukacji – edukacja obywatelska	53
1.10. Bezpieczeństwo powszechne	54
1.11. Podsumowanie i wnioski	56
2. System ratowniczy – komponenty współtworzące	63
2.1. Model komunikacji masowej w kontekście działań ratowniczych ..	64
2.1.1. Wybrane przykłady wykorzystania nowych mediów na potrzeby bezpieczeństwa	65
2.1.2. Ograniczone możliwości publikowania w środkach masowego przekazu	71
2.1.3. Powszechność wytwarzania informacji i powszechność dostępu do informacji	73
2.1.4. Porównanie modeli	75
2.2. Model polaryzacyjno-dyfuzyjny w ochronie przeciwpożarowej	76
2.3. Krajowy system ratowniczo-gaśniczy	84

2.3.1.	Organizacja systemu na poszczególnych szczeblach administrowania państwem	86
2.3.2.	Struktura podmiotów tworzących system ratowniczy	89
2.3.3.	Organizacja stanowisk kierowania	92
2.3.4.	Reagowanie sił krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego ..	93
2.3.5.	Dokumentacja systemu	98
2.4.	Straże pożarne w Polsce	100
2.4.1.	Diagnoza	103
2.4.2.	Ochotnicze straże pożarne obecnie	104
2.4.3.	Rozwój teleinformatyki a kryzys ochotniczych straży pożarnych	106
2.4.4.	Łatwość i szybkość przemieszczania się a kryzys ochotniczych straży pożarnych	107
2.4.5.	Ochotnicze straże pożarne w przyszłości	108
2.4.6.	Samorządowe straże pożarne w przyszłości	109
2.4.7.	Dyrektywa o czasie pracy a problem straży pożarnych	110
2.4.8.	Uwagi końcowe	111
2.5.	Zarządzanie kryzysowe	113
2.5.1.	Fazy zarządzania kryzysowego	117
2.5.2.	Struktura zarządzania kryzysowego w Polsce	122
2.5.3.	Teleinformatyczne narzędzia wspomagające zarządzanie kryzysowe	123
2.6.	Zarządzanie ryzykiem	124
2.6.1.	Zdarzenie niekorzystne	124
2.6.2.	Zagrożenie, skutki, prawdopodobieństwo	125
2.6.3.	Ryzyko	127
2.6.4.	Postrzeganie ryzyka	127
2.6.5.	Zarządzanie ryzykiem według normy ISO 31000	129
2.6.6.	Zarządzanie ryzykiem w administracji publicznej – kontrola zarządcza	131
2.7.	Podsumowanie i wnioski	132
3.	Wyroby stosowane na potrzeby bezpieczeństwa powszechnego	135
3.1.	Swobodny przepływ towarów w ramach rynku wewnętrznego Unii Europejskiej	136
3.1.1.	Bezpieczeństwo w obszarze niezharmonizowanym	136
3.1.2.	Bezpieczeństwo w obszarze zharmonizowanym	138
3.1.3.	Uwagi końcowe	139
3.2.	Notyfikowanie przepisów i norm technicznych w Unii Europejskiej	139
3.3.	Ocena zgodności	145
3.3.1.	Akredytacja i nadzór rynku	145
3.3.2.	Akredytacja	146

3.3.3.	Krajowa jednostka akredytująca i Europejska Współpraca w Dziedzinie Akredytacji	149
3.3.4.	Jednostki notyfikowane	149
3.3.5.	Procedury oceny zgodności	150
3.3.6.	Ocena zgodności wyrobów budowlanych	151
3.3.7.	Uwagi końcowe	157
3.4.	Świadectwa dopuszczenia jako sposób kształtowania bezpieczeństwa podczas działań ratowniczych	158
3.4.1.	Rys historyczny oceny zgodności dla straży pożarnej	158
3.4.2.	Dopuszczenie do użytkowania wyrobów – opis procesu	161
3.4.3.	Badania laboratoryjne na potrzeby procesu	170
3.4.4.	Nadzór na świadectwem dopuszczenia	175
3.4.5.	Narzędzia wspierające wdrażanie systemu dopuszczeń	180
3.4.6.	Nowelizacja przepisów dotyczących świadectw dopuszczenia	186
3.5.	System oceny zgodności a proces dopuszczenia	191
3.6.	Podsumowanie i wnioski	194
4.	Badania naukowe, prace rozwojowe i innowacje na rzecz bezpieczeństwa powszechnego	197
4.1.	Znaczenie badań naukowych i prac rozwojowych	198
4.2.	Rady naukowo-techniczne	199
4.2.1.	Rada Naukowo-Techniczna przy Ministrze Spraw Wewnętrznych	199
4.2.2.	Rada Naukowo-Techniczna przy komendancie głównym Państwowej Straży Pożarnej	201
4.3.	Metodyka wyłaniania problematyki naukowo-badawczej	202
4.4.	Konkursy na rzecz obronności i bezpieczeństwa	204
4.4.1.	Finansowanie i zarządzanie	205
4.4.2.	Zgodność z politykami	206
4.4.3.	Organy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju właściwe w zakresie obronności i bezpieczeństwa	207
4.4.4.	Organizacja konkursów	208
4.4.5.	Wdrożenie wyników	213
4.5.	Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań na rzecz bezpieczeństwa	215
4.5.1.	Innowacyjność – definicje i podział	215
4.5.2.	Innowacja a działania ratowniczo-gaśnicze	216
4.5.3.	Mechanizm wdrażania innowacji na potrzeby systemu ratowniczego	217
4.5.4.	Relacje na rzecz wdrażania innowacji	218
4.5.5.	Testowanie innowacyjnych wyrobów – doświadczenia Państwowej Straży Pożarnej	220
4.6.	Podsumowanie i wnioski	225

5. System ratowniczy – diagnozowanie i projektowanie	227
5.1. Diagnozowanie na przykładzie metodyki PomRisc	228
5.1.1. Pojęcie efektywnej usługi publicznej	228
5.1.2. PomRisc – cel i zakres projektu	229
5.1.3. Diagnoza bezpieczeństwa	231
5.1.4. Diagnoza stanu systemu ratowniczego	244
5.1.5. Diagnoza potrzeb i gotowości do przyjęcia wsparcia finansowego	256
5.1.6. Uwagi na temat metodyki PomRisc	265
5.1.7. Uwagi końcowe	267
5.2. Projektowanie systemu ratowniczego	268
5.2.1. Metoda oceny zagrożeń na potrzeby krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego	269
5.2.2. Doświadczenia z PomRisc	279
5.2.3. Metodyka projektowania systemu ratowniczego – wybrane wyniki projektu	284
5.3. Podsumowanie i wnioski	289
6. Kapitał ludzki – kształcenie pożarnicze i upowszechnianie wiedzy o bezpieczeństwie powszechnym	291
6.1. Kształcenie na potrzeby krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego	292
6.1.1. Kształcenie w Państwowej Straży Pożarnej	292
6.1.2. Szkolenia ochotniczych straży pożarnych	294
6.2. Upowszechnianie wiedzy	296
6.2.1. Publikacje zwarte naukowe i zawodowe: monografie i podręczniki	297
6.2.2. Publikacje zawodowe: standardy	298
6.2.3. Branżowe (zawodowe) publikacje czasopiśmiennicze	299
6.2.4. Czasopiśmiennicze publikacje naukowe	300
6.2.5. E-learning w otwartym dostępie	301
6.2.6. Szkolenia i konferencje	302
6.3. Prewencja społeczna	303
6.3.1. Definicja prewencji społecznej	307
6.3.2. Prewencja społeczna a prewencja techniczna	307
6.3.3. Narzędzia prewencji społecznej	308
6.3.4. Program „Zgaś Ryzyko”	309
6.4. Podsumowanie i wnioski	312
7. Podsumowanie: Jaka koncepcja systemu ratowniczego?	315
8. Bibliografia	397

Załącznik nr 1	
Szczegółowy wykaz wyrobów objętych obowiązkiem uzyskania świadczenia dopuszczenia	333
Załącznik nr 2	
Zbiornicze zestawienie porównawcze zadań realizowanych w ramach KSRG na szczeblu powiatu, województwa i kraju	338
Załącznik nr 3	
Zasady kolejności przejmowania kierowania działaniem ratowniczym	340
Załącznik nr 4	
Zadania kierującego działaniami ratowniczymi i sztabu	342
Załącznik nr 5	
Uprawnienia kierującego akcją ratowniczą lub innym działaniem ratowniczym, w stanie wyższej konieczności, prowadzonym przez jednostki ochrony przeciwpożarowej	346
Załącznik nr 6	
Charakterystyka zasad zarządzania ryzykiem	349
Załącznik nr 7	
Charakterystyka struktury ramowej zarządzania ryzykiem	352
Załącznik nr 8	
Charakterystyka struktury procesu zarządzania ryzykiem	353
Załącznik nr 9	
Zarządzanie ryzykiem w kontroli wewnętrznej	355
Załącznik nr 10	
Zarządzanie ryzykiem w kontroli zarządczej	357
Załącznik nr 11	
Moduły oceny zgodności	359
Załącznik nr 12	
Wytyczne do samodzielnej weryfikacji projektów fiszek kierowanych na RNT KGSP	362

Załącznik nr 13	
Opis pozyskiwania danych dotyczących rodzaju i wielkości ryzyk (zagrożeń, niebezpieczeństw) występujących na terenie województwa pomorskiego przez podmioty funkcjonujące na szczeblach: gminnym, powiatowym, wojewódzkim, przewidziane do tworzenia RZSR WP	366
Załącznik nr 14	
Kwestionariusz systemowy	374
Załącznik nr 15	
Infrastruktura	382
Załącznik nr 16	
Zasadność zakupu (sprzętu, środków, materiałów)	384
Załącznik nr 17	
Kapitał ludzki	386
Załącznik nr 18	
Arkusz kalkulacyjny do oceny stopnia zagrożenia gminy	388
Załącznik nr 19	
Zbiorczy arkusz kalkulacyjny dla powiatu	393
Załącznik nr 20	
System dopuszczeń wyrobów przeznaczonych do stosowania w jednostkach ochrony przeciwpożarowej	394
9. Spis rycin	413
10. Spis tabel	415
11. Noty biograficzne o recenzentach	417